

DE PLATE

Tijdschrift van de Oostendse Heemkundige Kring, v.z.w.
"DE PLATE"

Verantwoordelijke uitgever : O. VILAIN
Rogierlaan, 38, bus 11
8400 OOSTENDE

5^e jaargang, nr. 2, oktober 1975

U I T N O D I G I N G

Op dinsdag 28 oktober 1975 om 20u30 zal in het lokaal van het V.U.F. Dr. L. Colensstraat, 6 - Oostende, een boeiende voordracht gehouden worden door

WALTER DEBROCK

die zal handelen over

Bedevaartplaatsen van de Vlaamse zeelui en vissers

Walter Debrock is Administrateur-Generaal bij het Ministerie Van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur. Hij is een geboren en getogen Oostendenaar, van wie we reeds talrijke studies over de Vlaamse Kapers hebben weten verschijnen. We mogen dus gerust verklaren dat niemand beter dan hij op de hoogte is van oude geplogenheden van onze zeelui.

Ingang gratis. Wij rekenen op uw aanwezigheid.

Heemkundig Museum

Nu de herfst aangebroken is blijft er nog mogelijk het Heemkundig Museum te bezoeken. Deze is voor het publiek geopend iedere zaterdagochtend van 10 tot 12 uur.

Leden hebben gratis toegang op vertoon van hun lidkaart.

PRENTKAARTEN MUSEUM

Deze zomer heeft "De Plate" met veel succes 3 prentkaarten in kleur over het Heemkundig Museum te koop gesteld.

De drie zichten stellen voor : het visserscafeetje, de grote zaal met de vaandels en de karretjes en tenslotte een zicht op een deel van het maritieme leven te Oostende.

De verkoopprijs : het stel van 3 voor 20 Fr. in een omslag "Met de groeten van "De Plate" is ongetwijfeld iets dat geen enkele verzamelaar van prentkaarten mag missen (enkel in het Museum te verkrijgen).

DE BELGISCHE BUURTTRAM IN BEELD

Zoals er reeds heel wat kleine albums "In oude Prentkaarten" uitgegeven werden over Belgische gemeenten is thans ook bij dezelfde Europese Bibliotheek verschenen, de tweetalige uitgave "De Belgische buurttram in beeld" door André ver Elst.

Heel wat kusttrams zijn er nog in afgebeeld. Prijs : 375 Fr.

OUDE NUMMERS "DE PLATE"

Van ons tijdschrift "De Plate" resten ons geen volledige jaargangen meer. Enkele losse nummers kunnen nog verkregen worden in het Museum tegen de prijs van 25 Fr. per nummer.

DE JAARLIJKSE VEILING

De jaarlijkse veiling van "De Plate", waarbij er allerlei verzamelstukjes over de kuststreek worden aangeboden zal zoals traditiegetrouw in januari plaatsgrijpen.

Kijk nu al eens rond wat U kunt missen : boeken, brochures, tijdschriften, programma's, catalogen, affiches, gravures, prentkaarten, foto's, maatschappijborden, enz...

MERCATOR

Op het museumschip "Mercator" en bij enkele lokale boekhandelaars kan het interessante werkje "Opleidingsschip Mercator" door Alex de Vos geschreven tegen 65 Fr aanschaffen.

Niet alleen de historiek van de Mercator, maar ook van de vroegere schoolschepen wordt er in geschetst.

Een lezersbrief

"Alhoewel het niet in mijn bedbelling ligt een polemiek uit te lokken omtrent het artikel "Een brok geschiedenis van de Oostendse maalboten" de Plate 3e jaargang Nr 4 en "De stranding van de Princesse Marie-José" de Plate 4e jaargang Nr. 7 wil ik toch de aandacht vestigen op een klein detail.

In het eerste artikel is er sprake van een aanvaring op 08 augustus omstreeks 24.30 U. terwijl er in het tweede artikel gesproken wordt van een aanvaring in de nacht van 14 op 15 augustus. Dat het hier over één en dezelfde aanvaring leidt geen twijfel, nochtans meen ik te weten dat de datum van 08 augustus de juiste is. Ik ben namelijk in het bezit van de originele krant "Echo-La France" van maandag 09 augustus 1937. Een aanvaring op 14 augustus kon moeilijk verschijnen in een krant van 09 augustus.

Wat mij echter het meest verwondert is dat, indien de datum van het tweede artikel eveneens juist is, het geduurd heeft tot 15 augustus vooraleer er een ploeg van de "Genie Maritiem" ter plaatse was en dat deze ploeg dan nog moest "uitgebokst" worden !".

17 juni 1975

Jean-Pierre FALISE.

OOSTENDE IN OUDE PRENTKAARTEN

Daar er nog steeds een zeer grote vraag is naar het foto-album "Oostende in oude prentkaarten", samengesteld door Yvonne VYNCKE, adjunct-conservator van het Stedelijk Museum, die ook instond voor het onlangs gepubliceerde boekje "Kent U ze nog de Oostendenaars", verscheen thans de VIERDE DRUK.

Om de kostprijs te drukken verscheen deze vierde oplage in een paper-back.

Dit betekent niet dat het resultaat minder goed is. Integendeel, het papier is van een uitstekende kwaliteit en de kaft, in licht-bruine tinten uitgevoerd, met een zicht op de handelsdokken, het zeecommissariaat, het station en het oud politiebureel op het Hazegras, brengt ons onmiddellijk in de sfeer van het verleden.

De presentatie van deze VIERDE DRUK is zelfs beter geslaagd dan de vorige.

Het foto-album kost thans slechts 230 frank.

Een fameuze inbreker

In de "Vonnissen, verleent binnen de Staat Aelst ... 1748" horen we hoe een "te rappe" Oostendenaar aan de galg van Aalst zijn laatsten adem mocht uitblazen.

Ziehier de tekst van het vonnis dat de Heer J. Devuyt uit Mere ons wist te bezorgen.

Vonnisse van Pieter de Cock ofte soo gy segt Pieter Verlinden bygenaemt Knopmaecker ofte Cokernagre.

Om dieswille dat gy Pieter de Cock ofte soo gy segt Pieter Verlinden bygenaemt Knopmaecker ofte Cokernagre, oudt ontrent de 30 jaeren gebortig van Ostende u soo verre hebt begeven van benevens uwe complicen met braecke te bestelen eenen Winckel op de Prochie van Bottelaere op den 17. November 1746 mitsgaeders met braecke te helpen bestelen het huys van Jan de Smet, gestaen op Roygem Capelle in de maendt October 1747. item het huys van den Heere Pastor van Sonnegem nu ledent de seven maenden, als oock by braecke te helpen bestelen nu ledent de thien maenden op de Prochie van Melle dry Kelders op eenen nacht, als oock tot Eecke by Nazareth eenen Winckel in de maendt van Mey lest leden met braecke ende voorders benevens uwe complicen hebt trachten te stelen in een huys binnen de Stadt van Geeraersberge alwaer gy zyt verjaegt geweest, ende eyndelinge grootelyckx suspect zyt van meer andere Dieften te hebben begaen, soo alles breeder ten Processe en volgens uwe eygene bekentnisse als andersints komt te blycken, alle het welcke niet lydelyck zynde in een Landt van Rechte sonder condigne straffe, andere ter exempele. Soo is't dat den Raedt van de Provoteyt-Generael van 't Leger alhier binnen Aelst vergaedert, gesien de tichten ende informatien van 't Proces crimineel, criminelyck ende extraordinairelyck t'uwen laste beleedt op de Requeste van den Procureur Generael van den Koning heescher en de klaeger en de recht doende, wijsen ende condemneren u tot reparatie van alle het gone voorschreven, aen eene Galge geëxecuteert te worden met de koorde tot dat'er de doot naer volgt, ende t'eynde dies uw doot lichaem vervoert ende geëxponeert te worden ter plaetse patibulair, verklaerende alle uwe Goederen Meubele, Immeubele de Leenen daer onder begrepen, geconsisqueert ten profyte van die het behoort, de kosten van den Processe ende Missen van Justitie naer taxatie alvoren gededucceert.

Ende voorders condemneren u tot de Torture ordinair ende extraordinair omme te hebben revelatie van uwe voordere crimen ende complicen.

Aldus gearretteert ter presentie alvoren, &c. binnm den Landthuyse van Aelst, den 22 October 1748. onderteeckent P.F. PYCKE.

Geexecuteert den 23.dito, ten 5.uren naer middag.

Nr.: Vonnissen, verleent binnen de Stadt Aelst ... 1748, Ghendt, Wwe Goesin & Zoon.

Een antwoord in verband met "Smakjes" (Zie 4de jaargang nr.7 April 75)

Ik vind het spijtig dat de schrijver dezes "het kleine schotelkje aardnootjes" niet in het groot en in 't Ostends schrijft. Want de "Congonutjes" werden vroeger (ik spreek van vóór de laatste oorlog) verkocht door venters die van café naar café trokken met kleine puntzakjes (soort mini-frites-zakjes) met gebrande (niet altijd gezouten) "Congonutjes".

In sommige herbergen kocht de baas er dan een aantal ; 't was een schone "geste" want de congonutjes waren in die tijd niet al te goedkoop en zijn klanten werden op deze wijze niet lastig gevallen. De personen die rondgingen waren o.a. een neger en een zekere Jan Nutje (?) (x)

De herbergen waar ik dat heb beleefd waren o.a. "Minjolets", "De Pelikaan", "De Americaan of Café du Midi", "De Aviso" (deze was toen op de hoek van de sint-Peterburgstraat en de Boulevard du Midi of in tegenwoordige tijd Alfons Pieterslaan en de Leon Spilliaertstraat, waar nu het Sint-Jozefinstituut staat).

SIMON IPPEL.

(x) Als dit een naam is die voortkwam van het liedje "Jan Nutje, Jan Nutje, je mag het zien voor een kèzenutje" of omgekeerd, ik weet het niet. Wie kan mij daarover inlichten ?

KNUDDELS

Vijftig jaar geleden was het voor de Oostendse jeugd feest als moeder KNUDDELS maakte. Bloem, water of melk en een beetje gist en zout werden met stukjes kalfsnierenvet gekneed tot een gistdeeg. Hieraan werden in rum geweekte krenten toegevoegd. Het gerezen deeg werd in vuistgrote ballen, de KNUDDELS, verdeeld.

De knuddels gingen dan in een pot met ruim kokend water gedurende 2 à 3 uur koken. Op de bodem van de pot werd een bord geplaatst om het aanzetten van de Knuddels te voorkomen.

Als de knuddels gaar waren werden ze uit het water gehaald, men liet ze even uitdampen waarna ze werden opgediend met een saus van warme melk gemengd met boter en bruine suiker.

De knuddels verschilden van de JAN - IN - DE - ZAK, die groter waren en niet alleen krenten, maar ook rozijnen en sukade bevatten. De JAN - IN - DE - ZAK wordt overigens op dezelfde manier als de knuddels gekookt, maar werd voordien in een katoenen zak gebonden. Eens gaar wordt de koek met een touwtje in plakken gesneden en met een gelijkaardige saus als de knuddels genuttigd. De eventuele restanten van een Jan-in-de-zak werden in plakken gesneden, in boter gebakken en bestrooid met suiker opgediend.

Smakelijk.

J.B. Dreesen.

POTTENBAKKERS

=====

In het bijzonder Tegelnummer van "Ons Heem" (1), het overkoepelend tijdschrift van de Heemkunde in ons land, schreven wij een korte samenvatting van de pottenbakkerijen te Oostende : 1) Pothove te Mariakerke, 2) invoer van Chinees porselein, 3) handel in pottenbakkersaarde.

Te Bredene, vertelt hetzelfde nummer van "Ons Heem", is bekend : de Tegel clamp, de Tegeloven (1499), de Tegelrie 1620, de Oude Tegelrie (1707) en vooral de pottenbakkerij van Willem Bourgoignie-Dubois. Die pottenbakkershandel werd overgebracht naar de hoek van de Groentemarkt en Kaaistraat.

Ook bijzonderheden over tegelbakkers te Gistel, Leffinge, Moere, Oudenburg, Snaaskerke, Vlissegem, Zande en Zandvoorde kan men vinden in bovenvermeld nummer van "Ons Heem". In 1881 verscheen te Brugge "Gedenkboek der Nijverheid-Tentoonstelling (2). Nummer 64 van de exposanten is Bourgoignie-Dubois uit Molendorp bij Oostende. Ziehier de tekst :

- "64. BOURGOIGNIE-DUBOIS, Pottenbakker, Molendorp, bij Oostende. Bloempotten van alle fatsoen. Bloemkruiken, Bloemkorfjes om te hangen. Zaaiteelen en andere artikelen voor hofbouwkundigen. Eene verzameling van schouwbuizen en afleidingsbuizen. Ellebogen, zuigers en andere stukken voor bouwwerken. Fijne en gemeene keukenpotten. Water-filters, engelsch stelsel. Verschillige ornamenten en menagiestukken".

Op blz. 181 van hetzelfde gedenkboek verscheen de beoordeling van de jury (3) :

"Terwijl wij toch aan de potbakkers zijn, zeggen wij een woord over M. Bourgoignie-Dubois, van Oostende, wiens pottenbakkerij gelegen is te Molendorp, anders genoemd Sas-Slijkens.

Zijne tentoonstelling bevatte eene volledige verzameling van bloempotten van alle fatsoen in gebakken aarde, bloemkruiken, bloemkorfjes om te hangen, zaaiteelen en andere artikelen voor hofbouwkundigen. Daarbij nog eene verzameling schouwbuizen en afledingsbuizen, ellebogen, zuigers en andere soortgelijke stukken ; alsmede fijne en gewone keukenpotten, waterfilters (Engelsch stelsel) ; verschillende ornament- en menagie stukken, enz.

Het ware te lang, moesten wij alles opsommen, wat er in dit voorname huis gemaakt wordt".

SINT-ANDRIES

A. Lowyck.

- 1) A. Lowyck, Tegelbakkerijen te Oostende en omgeving in Ons Heem 15 (1961), blz. 211-213

 - 2) Geudenboek der Nijverheid-Tentoonstelling van West-Vlaanderen, te Brugge ingericht ter gelegenheid van Belgenlands vijftigjarige onafhankelijkheid onder het ere-voorzitterschap van M. Th. Heyvaert Gouverneur der provincie West-Vlaanderen en het voorzitterschap van GRAAF Amédée VISART Burgemeester der stad Brugge, Brugge, Edw. Gailliard, Boekdrukker, Oudenburgstraat, 6, 1881, blz. 58.
 - 3) Idem, blz. 181.
-

WAT MEN IN EEN REISGIDS ZOAL KAN LEREN

In 1973 verscheen de 4de druk van Dr. L. Van Egeraat's "Gids voor België en Luxemburg". Bij het lezen van wat de auteur over Oostende wist te vertellen hadden we de keus tussen weemoedig worden of het eenvoudig uitproesten.

"De Stad telt 58.000 inwoners" (akkoord bij de eerste druk, maar niet bij deze van 1973 toen Oostende er 72.000 telde).

"Het nieuwe Casino dateert van 1950" (in feite had 1953 beter geweest)

"Boven de Watertoren is een restaurant" (nou de mannen van Teveo hebben geluk zeg).

"Op de Wapenplaats (sic) is het restaurant Concordia dat heerlijke garnalencroquetten heeft" (We vragen dat de baas ons aldaar op 1 april zou inviteren).

Maar er steekt ook een stadsplannetje bij (p. 84-85) en daarop treffen we nog aan : Leffinghestraat (zoals men het vóór 14-18 schreef), Albert Wandeling (nooit van Albert I Promenade gehoord ?) Rederijkaai, Congolaan en Veldstraat. Zoek dan eens als brave Hollander uw weg in deze wirwar van verkeerde benamingen.

Maar het toppunt is wel dat het P.T.T.-gebouw ergens in de Adolf Buylstraat gelegen is en dat er te Oostende een Broeder Orbanstraat bestaat.

O.V.

In het maandblad NUZA (Nieuws uit Zuid-Afrika) van maart 1974 lezen we van de hand van Jan Ploeger het volgende artikel, dat ook de postzegelverzamelaars kan interesseren:

Briefkaarten gedrukt te Machadodorp

Het is bekend, dat de Transvaalse regering kort voor de Britse aanslag op Pretoria (begin juni 1900) besloot de hoofdstad van de Zuid-Afrikaansche Republiek te verlaten. Samen met een deel van de gewapende machten begon de terugtocht langs de Delagoabaaispoorlijn in oostelijke richting.

Een gedeelte van de Staatsdrukkerij van de Zuid-Afrikaansche Republiek was in een goederenwagen ondergebracht. Door het personeel van deze "rollende Staatsdrukkerij", beter bekend als de Staatsdrukkerij te velde, werden te Machadodorp een aantal briefkaarten gedrukt.

In het Leydsarchief, Staatsarchief, Pretoria, bevindt zich in band 667 een brief van de drukker van deze briefkaarten, gedateerd Oostende, 28 september 1901, en gericht aan de gezant van de Z.A. Republiek, dr. Willem Johannes Leyds.

Op genoemde datum deelde de drukker van deze kaarten, de heer Alphonse Leys, Amsterdamsestraat 7, Oostende, o.a. de volgende bijzonderheden aan dr. Leyds mee :

De genoemde briefkaart werd door hem, op last van de Transvaalse postmeester-generaal, te Machadodorp gedrukt in de rollende Staatsdrukkerij. De oplaag was 5070 stuks. De kaarten werden op 6 augustus 1900 te Waterval-Onder afgeleverd.

Daar kocht Leys 100 van deze kaarten waarvan hij, volgens zijn eigen woorden, "eenige deed afstempelen te Machadodorp, Nelspruit en Komati-poort. Leys schrijft verder :

"Er werd tot het drukken der nieuwe postkaart overgegaan omdat men er gebrek aan oelde. Een andere moet ik U ook zeggen dat ik in speculatie omtrent alle postkaarten had opgekocht in de postkantoren der Oosterlijn die nog door ons bezet waren.

Het karton der nieuwe postkaart werd in eene grootedrukkerij te Barber-ton opgecommandeerd en Z. Exc. zal bemerken dat de kaart wel de hoogte eener gewone postkaart bezit maar in de lengte wel 2 cm tekort heeft. Dit komt daardoor dat er geene grootere kaarten voorhanden waren".

Verdere mededelingen

Leyds had ook in ander opzichten niet stilgezeten. Hij had in totaal meer dan 2000 gewone Transvaalse penny-briefkaarten met en zonder be-taald antwoord opgekocht en voegt het volgende aan deze mededeling toe :
"Ik verkreeg van Z. Ed. Gestr. den Staatssecretaris Reitz de toelating om op den achterkant der kaart eene miniatuur te drukken van der eersten staatscourant welke wij op de Rollende Staatsdrukkerij in Transvaal had-den gedrukt. Namelijk de verplaatsing van onzen Regeeringszetel van Pretoria naar Machadodorp."

Voorlopig stempel

Behalve dat Leys een voorbeeld van elkeen van de bovengenoemde brief-kaarten aan dr. Leyds stuurde, bood hij de gezant ook aan :

- a. Een briefomslag met een Transvaalse 1 penny-zegel, afgestempeld te Newcastle (Natal) op 2 november 1899 "en dit met een voorlopig stem-pel daar alsdan de poststempel nog niet afgemaakt was. Deze brief werd afgestempeld te Johannesburg 4 Nov. te Pretoria 5 Nov."
- b. Drie zegels van de Oranje-Vrijstaat en een van Transvaal, afgestem-peld in het postkantoor te Warrenton (Griqualand) op 14 maart 1900, Leys voegt hieraan toe :

BANKBILJETTEN

In de Verenigde Staten van Amerika verscheen een werk dat handelt over alle ooit in België verschenen bankbiljetten en waarin ons bestuurslid Walter Major een belangrijke bijdrage leverde over het noodgeld uitgegeven in België, zowel tijdens W.O. I als W.O. II. Verder vindt U de bankuitgiften, biljetten uitgegeven door de Psychiatrische instellingen, spotgeld en alle in onze vroegere kolonies uitgegeven bankpapier. Dit werk, uitgevoerd op uitstekend papier, bevat 272 bladen met numismatische gegevens, historische verduidelijkingen en waardenoteringen. De meeste biljetten staan afgedrukt met voor- en achterzijde. Winkelprijs : 750 frank. Leden die hiervoor belangstelling koesteren kunnen hun bestelling richten aan : Walter Major, Edmond Laponstraat, 10 te Oostende. Zij genieten van een prijsvermindering van 110 Fr. en betalen dus 640 Fr.

O.V.

WILLEBALD-JOSSE VAN ISEGHEM

Toevallig lazen we in een van onze oudste dagbladen de "Gazette van Gend" van 23.4.1795 de volgende annonce :

"W.J. Van Iseghem, Deenschen Consul tot Ostende, zal op zaterdag wezende den 25 april 1795, des naemiddags om twee ueren, publiek met den stok, in assignaten, verkoopen 14 tonnen Hamburgsch gezouten vleesch. By denzelven zijn ook uyt' er hand te bekomen de volgende catoene lynwaeden ; 500 pieces Cassas van differente langde en breedde, 100 pieces Panos Compredo van 22 tot 48 ellen, een partije mouselines, een partije Engelsch bier, gezegd Poorter, een partije geluwe Narkins en meer andere goederen. Brieven dien aengaende te schrijven, moeten gefrankeert zijn, anders zullen zy onbeantwoord blyven".

Deze naarestige handelaar van de grote stam van de van Iseghems was geboren in 1726 en stierf in 1802. Als Consul had hij op 6 augustus 1768 de eer Koning Christiern VII van Denemarken bij zich als gast te kunnen laten logeren. Zijn dochter Isabella huwde met Arnold Mussar, de Franse Plaatskommandant (aan wie men later een straatnaam gaf).

O.V.

ALBUM KURSAAL 100

Door de Directie van het Kursaal werd een zeer keurig herinneringsalbum "Kursaal 100, 1875-1975" te koop gesteld.

De archivarische gegevens en illustraties zijn van Yvonne Vyncke, de lay-out van Willy Bosschem ; de eindredactie van Frank Edebau.

Benevens zeldzaam illustratief materiaal dat een rijk overzicht geeft van het Kursaal in de loop van een eeuw is ook een alfabetisch palmares opgemaakt van alle virtuosos, vedetten, orkesten, balletten, e.d. die te Oostende kwamen. Zo lezen we bijvoorbeeld dat Caruso in 1905, 1906, 1909 en 1910 te Oostende kwam zingen, dat Edith Piaff dit in 1938, 1953, 1956, 1958, 1959, 1962 en 1963 deed of dat Helmut Zacharias hier enkel maar in 1958 dirigeerde.

In de boekhandel verkrijgbaar : 450 Fr.

De BIERCOO is niet meer.

Op het ogenblik dat U deze regels leest zal de BIERCOO en de IEPEERSTRAAT, of officieel gezegd het Hoofdlokaal II van de samenwerkende Maatschappij-SEO-Société Cooperative, met de grond gelijk zijn gemaakt.

Een ogenblik hadden we in de werkgroep Bouwkundig Erfgoed met de idee geflirt het gebouw geklasseerd te krijgen. Architecturaal was het geen hoogvlieger maar het was een brok Oostendse geschiedenis en in het kader van industriële archeologie maakte het deel uit van het allereerste grootwarenhuis.

De BIERCOO werd tussen oktober 1920 en oktober 1921 gebouwd op een perceel van 367m² op de hoek van de Alfons Pieterslaan en de Ieperstraat. De architect was Louis POUPAERT, die hiervoor samenwerkte met de vertegenwoordiger van SEO de heer Leon VAN COILLIE. De aannemer was de heer LIEBAERT uit Brugge. De elektrische installatie werd uitgevoerd door „baas“ DAELE, Gustaaf Daele, een van de eerste aannemers van electriciteitswerken te Oostende, die hiervoor zijn voltallig personeel inzette, zegge en schrijve twee man de heren Emiel DORCHAIN en als hulp Albert HERRLING.

Het gebouw werd op 2 oktober 1921 ingehuldigd tijdens een plechtige Algemene Vergadering in het bijzijn van de afgevaardigden van 28 beroepscoöperatieven uit alle streken van het land.

Het gebouw werd op dat ogenblik gerekend tot de schoonste van de stad. Het voorste gedeelte van de gelijkvloers werd ingericht als schenksaal ter vervanging van de lokalen van de Romestraat. De toenmalige Raad van Beheer had door Octaaf VAN CUYCK, een Oostends kunstschilder een reeks wandpanelen laten schilderen die de muren sierden en waarop Oostendse zichten waren voorgesteld. Het waren werken die door hun onderwerp en de kwaliteit van de uitvoering aan waarde wonnen met de jaren.

Toen onze confrater en ondervoorzitter van de kring, Omer VILAIN, zijn stukje over DE BIERCOO (27-1-73) dat na in het Vlaams weekblad te zijn verschenen werd opgenomen in zijn eerste bundel kleine Oostendse histories "LANGS HET HARD ZAND", beeindigde met de woorden, "... maar een ding hopen we toch en dat is dat die mooie wandschilderijen van onze stadsgenoot Octaaf van Cuyck niet zullen verdwijnen, want ze vormen een getuigenis van een onvergetelijke periode van tussen de twee wereldoorlogen die nooit meer terugkomt ... "(1), vermoedde hij waarschijnlijk niet dat noch maar twee jaar later diezelfde schilderijen bijna verloren waren gegaan.

Hier toch even een woordje hoe het allemaal zo vlot in zijn werk is gegaan. Als gevolg van bepaalde geruchten nam een lid van de Werkgroep Bouwkundig Erfgoed contact op met een bestuurslid van de SEO om te informeren naar de uiteindelijke bestemming van dit gebouw. Er was geen vuiltje in de lucht verzekerd, het gebouw werd hoogstens verhuurd. Door de werkgroep werd het gebouw toen op de lijst van de 2/2 gezet, dit is de lijst van de gebouwen en groenplaatsen te Oostende waarvan men hoopt ze geklasseerd te krijgen. Nadat dit gebeurd was kwam er plots een reactie uit een eerder onverwachte hoek. Een gekend aannemer protesteerde bij een lid van het Stadsbestuur met klem tegen een eventuele klassering. Hij had het gekocht om er een flatgebouw op te zetten - Vanaf dat ogenblik ging het vlot, de zwanenzang van de Biercoo en de Ieperstraat was gezongen. En hier dachten we aan de profetische verzuchting van Omer Vilain in 1973.

Gelukkig was het de PVBA Pierre VERSLUYS en Zonen uit Bredene, die de afbraak kreeg toegewezen. Het eerste werk van zoon Roland ; bestuurslid van de Heemkring Ter Ceure van Bredene en lid van De Plate, was na te gaan of de schilderijen op de muur waren geschalderd of op een doek dat achteraf op de muur was geplakt. Toen bleek dat de voornaamste werken op doek waren uitgevoerd riep hij onmiddellijk zijn confraters van Ter Ceure en De Plate op.

Met veel zorg werden de werken van de muren verwijderd. Twee ervan, het grote schilderij dat op allegorische wijze de verheerlijking van de Cooperatieve SEO voorstelt en een zicht op het postgebouw kwamen zo in het bezit van De Plate en zullen binnen onafzienbare tijd "gekuist en gekamd" in het Heemmuseum van De Plate te bezichtigen zijn. Wij maken dan ook van deze gelegenheid gebruik om onze confrater Roland VERSLUYS te danken omdat hij in deze tijd van afbraak hetze boven alle materieel winstbejag uit voor de heemkunde weet te redden wat er nog te redden is.

Hartelijk dank, Roland.

J.B. Dreesen.

.../...

.../...

- (1) Uit LANGS T'HARD ZAND van Omer Vilain, blz. 54. Dit werk is nog te verkrijgen in het Heemmuseum De Plate of bij de auteur. Prijs 195 Bfr.

VERVOLG VAN BLZ. 8

"Ik was toen secretaris van Veldkornet Koos Boshoff, later van Generaal Dutoit. Ik kocht in het postkantoor nog de weirige postzegels op die overbleven. Des anderen daags werd Warrenton door ons verlaten. Het was ook hoog tijd want er waren geene posities en de Engelschen zaten ons op de hielen."

Verzamelaar

Uit het bovenstaande blijkt duidelijk dat Leys het instict van een postzegelverzamelaar bezat. Zijn verzameling, zo schreef hij aan dr. Leyds, bestond uit ongeveer 5000 zegels "waarvan Zuid-Afrika zeer goed vertegenwoordigd is, bijzonderlijk Transvaal".

Zijn slotopmerking luidt zoals volgt :

"Ook heb ik de gansche verzameling van Swazieland en de Nieuwe Republiek (Deze niet in dubbel).

Jan Ploeger.